

L'ÀVIA PINA I EN MÀRIUS D'EMPÚRIES

Guia per a la Presentació del conte

Us presentem aquest material multimèdia que us servirà de suport visual al conte “La Pina i en Màrius d'Empúries”, ofert com a material de treball previ a la visita a les ruïnes d'Empúries.

Aquest conte transportarà la mainada a l'antiga Empúries, on vivia en Màrius al segle I, a partir de la narració que neix del diàleg entre dues *esquirols* del nostre temps (l'*esquirola* Pina i la seva mare).

En aquest relat es narren les aventures d'una avantpassada seva (l'Àvia Pina).

De ben segur que les i els mestres trobareu elements útils per treballar diferents aspectes del currículum a l'Ed. Infantil i Cicle Inicial.

El coneixement d'aquesta història ens permetrà situar la visita a les ruïnes, i aproximar la mainada a la vida quotidiana d'en Màrius i l'Àvia Pina, trobant-hi similituds i diferències amb la nostra.

Una diferència destacable seria la relació que tenien els emporitans amb animals que consideraven domesticables o de companyia i que nosaltres veiem com a “silvestres”.

Es pot considerar també un recurs pel treball de valors com l'amistat, la responsabilitat en la cura d'animals domèstics, la generositat, i la consciència de deixar viure en llibertat els animals salvatges.

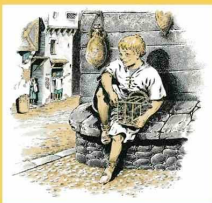
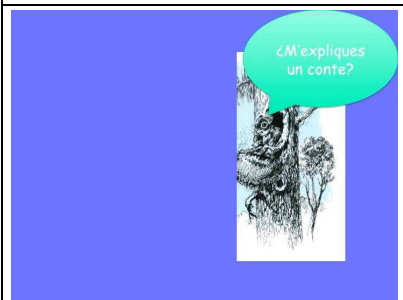
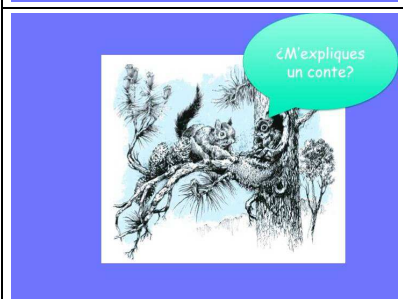
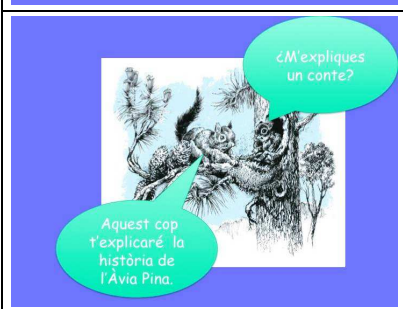
Però sobretot, hem de posar l'accent en el tema dels jocs que practicava la mainada emporitana, remarcant el fet que normalment eren elaborats per ells i elles mateixos. Així mateix perquè alguns d'aquests jocs centraran l'activitat durant el recorregut per Empúries.

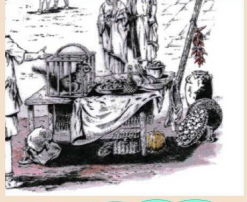
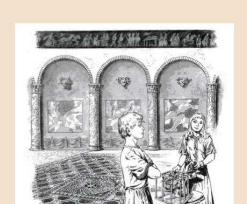
La versió completa del conte, per a lectura del **professorat**, la trobareu en aquest enllaç:
<http://www.xtec.cat/cda-empuries/MPMariusPina1ab.pdf>

I per a l'alumnat més avançat, per practicar la lectura individual o col·lectiva aquest és el text, amb imatges, recomanat:
<http://www.xtec.cat/cda-empuries/MPMariusPina1amicro.pdf>

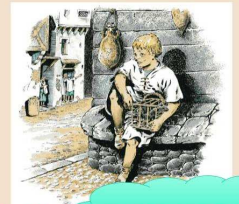
Tot seguit es detalla la sincronització entre les imatges del fitxer i el text del conte, amb l'objectiu de facilitar al o a la mestra el desenvolupament de la sessió (o sessions), ja sigui llegint o “explicant” el conte a mida que es van passant les diapositives projectades o en pantalla.

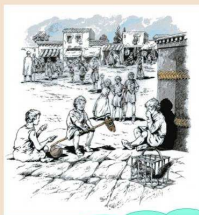
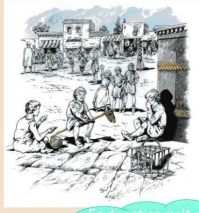
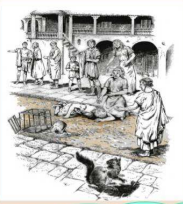
Es pot aprofitar per provocar la intervenció de l'alumnat en aquells aspectes que es vulguin treballar amb més èmfasi al grup.

 L'ÀVIA PINA I EN MÀRIUS D'EMPÚRIES	Títol: L'ÀVIA PINA I EN MÀRIUS D'EMPÚRIES
 Mare... no puc dormir...!	—Mare, no puc dormir. —Aclofa't bé al niu i tanca els ulls. Ja veuràs com de seguida t'adormiràs.
 ¿M'expliques un conte?	
 ¿M'expliques un conte?	—És que ja fa estona que els tinc tancats i tot i així no puc dormir. Per què no m'expliques un conte?
 ¿M'expliques un conte? Aquest cop t'explicaré la història de l'Àvia Pina.	—Està bé, però aquesta vegada no serà un conte; t'explicaré la història de la rebesàvia de la rebesàvia de la rebesàvia de la meva rebesàvia, que va viure aquí quan hi vivien els grecs i els romans. La història que em va explicar la meva mare quan jo era petita.

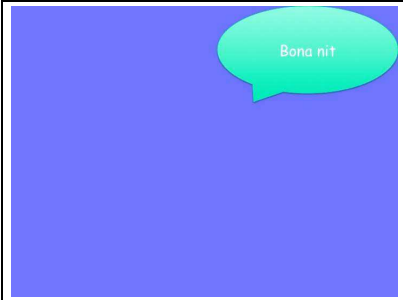
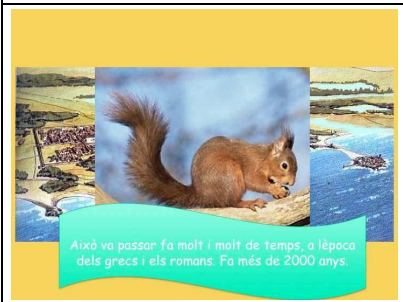
 L'Àvia Pina vivia al bosc dels voltants d'Empúries.	—Doncs vet aquí que l'Àvia Pina, com la coneixem a la família, vivia feliç i contenta saltant de pi en pi a la muntanya...
 Un dia un home la va atrapar, la va ficar en una gàbia i després va posar la gàbia a dintre d'un sac.	Un dia, va veure una pinya preciosa, preciosa. S'hi va acostar per menjar-se'n les llavors i, tan bon punt la va agafar, va sentir una fressa. Estava tancada dins d'una gàbia amb una nansa a dalt! Un home va agafar la nansa i, de cop, tot es va fer fosc: havien posat la gàbia dins d'un sac. No sabia on la duïen, ni què li passaria. Estava tan espantada que es va posar a plorar. —Pobra Àvia Pina!
 Quan la van treure del sac es va trobar dins la gàbia en una parada de plaça.	—Quan la varen treure del sac es va trobar dins la gàbia en una parada de plaça. —On l'havien portat, mare? —Aquella plaça és la que tenim aquí al davant, filla. Havien portat l'Àvia Pina a Empúries!
 Un home i una dona molt ben vestits la van comprar. Eren els pares d'en Tiberi i la Gal·la.	—I què li varen fer? —Potser la volien vendre, va pensar l'Àvia Pina! I ho va ben endevinar; al cap d'una estona, un home molt ben vestit va comprar la gàbia amb ella dins i se la va endur cap a casa seva, una casa molt gran, amb un jardí envoltat d'habitacions molt maques, amb mosaics als terres i pintures a les parets, perquè eren molt rics.
 L'Àvia Pina va anar a parar a la casa d'en Tiberi i la Gal·la.	
 Era una casa molt gran, amb un jardí, mosaics als terres i pintures a les parets. Eren molt rics.	«Amb això que varen entrar en una cambra molt maca, amb mosaics a terra i pintures a les parets, on hi havia un nen i una nena. Aquell home els hi va dir: «—Tiberi, Gal·la, guaiteu quin regal que us he comprat!

 Quin regal tan bonic! «Qui en tindrà cura?»	«—Oh! Quin esquiol més bonic! —va dir la nena. «—Moltes gràcies, pare —varen dir tots dos.
 Els primers dies eren molt simpàtics. Li donaven pinyes, pinyons, avellanets... Després se'n van cansar.	—En Tiberi i la Gal·la eren molt simpàtics i la tractaven molt bé. Li donaven pinyes molt bones, pinyonets, avellanetes... els primers dies.
 «Qui s'ocuparà avui de l'esquiol?» Jo ara no puc.	Després, a poc a poc, es varen anar oblidant d'ella. El seu pare els feia molts regals i, de tants que en tenien, no sabien què fer-ne!
 De vegades en Màrius acompanyava la seva mare a vendre peix salat a casa d'en Tiberi i la Gal·la.	«La dona que els portava el peix salat a casa, de vegades, venia amb el seu fill, que es deia Màrius. Ell, cada vegada que venia, es passava l'estona mirant-se l'Àvia Pina, de lluny, perquè no gosava acostar-s'hi.
 Quan passava pel costat de l'àvia Pina se la mirava i l'amanyagava.	Un dia, es va atrevir i li va amanyagar la cua. —Tan bon punt arribava, en Màrius anava de seguida a veure l'Àvia Pina.
 Tiberi, nosaltres amb prou feines li fem cas a l'esquiol. La Gal·la i en Tiberi ja no se'n ocupaven gens.	En veure que tots dos estaven tan contents de veure's, un dia la Gal·la va dir al seu germà: «—Tiberi, nosaltres amb prou feines li fem cas a l'esquiol, en canvi en Màrius sempre li diu coses. Per què no li donem? Li podem dir al pare que volem fer un regal a un nen que no té joguines ni res.

	—Al cap d'uns dies, quan en Màrius va tornar a la casa amb la seva mare, en Tiberi i la Gal·la li varen preguntar: «—Màrius, t'agradaria endur-te l'esquirol a casa? «En Màrius va quedar glaçat. Semblava que no podia reaccionar. Quan va contestar, ho va fer quequejant: «—Vo-vo-vo-voleu dir qu-que me'l deixaríeu emportar uns dies?
	«—No, volem dir que li hem demanat permís al pare i ens ha dit que te'l podem donar com un regal —va contestar la Gal·la «En Màrius estava tan content, que es va abraçar als dos germanets, amb els ulls brillants, donant-los les gràcies!
	—I l'Àvia Pina, mare, estava contenta? —Tu diràs! Realment li va canviar la vida. En comptes d'aquella mena de palau tot ple de patis i jardins, amb mosaics a terra i pintures a les parets, ara vivia en una caseta on hi havia la botiga on, la Safo, la mare d'en Màrius, venia peix salat, amb una petita rebotiga al darrera i una habitació al primer pis. No hi havia ni mosaics ni pintures, ni tants de requisits per menjar, però aquí se l'estimaven i per això l'Àvia Pina era molt més feliç ara que abans. En Màrius, fins i tot li va posar nom. Com que el seu pare li va dir que era una femella i que normalment vivia en els pins, un bon dia li va dir: «—Des d'avui, et direm Pina.»
	—Mira't tu si en fa d'anys que aquest nom es va conservant a la família. Des de l'època de l'Àvia Pina! Doncs bé, en Màrius no la deixava mai sola: se l'emportava a tot arreu amb ell. Quan volien sortir de la ciutat havien de travessar la porta de la muralla. Una vegada que havien sortit a passeig varen veure que hi havia tot un seguit de gent que volien entrar per la porta i els soldats només deixaven passar els que vivien a la ciutat i prou. Els forasters, havien d'explicar molt bé el que hi venien a fer abans que els deixessin entrar.
	

 De vegades anaven a jugar a la plaça.	–De vegades, anaven a la plaça a jugar, perquè els quedava molt a la vora de casa seva.
 a les taules a cuita-a- amagar a pilota a anar a cavallet a jugar amo l'esquirol	–Quines joguines tenia en Màrius? –A casa seva no tenien gaire diners i no n'hi podien comprar. Sovint se les havia de fabricar ell mateix. Una vegada, el seu avi li va regalar un cavall...
 Es divertien molt amb l'animal i amb les joguines que es feien ells mateixos.	–Un cavall de veritat? –No, dona. Un que li havia fet ell mateix: va tallar una canya i, al capdamunt, li va afegir un tros de fusta en forma de cap de cavall.
 Un dia en Màrius va caure, la gàbia es va obrir, i l'Àvia Pina es va escapar i no la van poder trobar.	–Vet aquí que un dia, la Safo va enviar en Màrius a portar el dinar al seu pare, a la factoria de salaons. Com sempre, es va emportar l'Àvia Pina. Quan estava a mig carrer, va ensopegar amb una pedra i va caure a terra. En caure, es va trencar l'olla amb el menjar i la gàbia es va obrir. L'Àvia Pina, en veure la porta oberta va sortir de la gàbia i es va esmunyir entre els peus de la gent que s'havien aturat al voltant d'en Màrius. Es va girar un moment, perquè li feia por que el seu amic no s'hagués fet mal, però va veure que la Safo ja era al seu costat consolant-lo per haver trencat l'olla i per haver perdut l'Àvia Pina.
 Però aquella nit el va anar a veure...	–Quan es va fer fosc i ja havien tancat les portes de la vila, es va enfil·lar per les grans pedres de la muralla i va tornar a casa d'en Màrius. «L'Àvia Pina no sabia com explicar-li el que volia. A ella li hauria agradat poder estar amb ell però, alhora, poder córrer pels arbres i estar amb els seus amics i amigues.

	Com si l'hagués entès, en Màrius se la va mirar molt seriós i li va parlar com si fos un home gran: “Els pares, els avis i jo, t'estimem molt, et donem de menjar, et netegem la gàbia, et rentem i et pentinem el pèl, t'amanyaguem i t'expliquem coses. Sembla que t'agrada i em pensava que eres feliç. Però si te n'has anat és perquè no en tens prou. A mi tampoc m'agradaria estar tot el dia ficat a dins d'una gàbia, per més que pogués viure com un rei. Vés, corre, però vine'ns a veure, de tant en tant, si et plau!” «I en Màrius li va fer un petó i la va deixar a terra.
	–En Màrius es degué quedar molt trist! –Però es varen tornar a veure. De tant en tant, l'Àvia Pina escalava la muralla a la nit per anar a casa d'en Màrius i, quan ell va ser més gran i podia sortir sol a fora les muralles, també l'anava a veure als boscos de les rodalies.
	–Així es va quedar a viure per aquí Empúries. –Sí, així podia estar a la vora del seu amic. A més, va fer amics i amigues entre els esquirols que també s'havien escapat d'altres gàbies de les Empúries.
	–Ah! I després què li va passar a l'Àvia Pina? –Que van viure tots molt feliços menjant anissos.
	–Apa! Fins demà filla! Ara ja és hora de dormir!

	–Bona nit!
	Així era Empúries quan hi vivien en Màrius i l'Àvia Pina. Estava gairebé envoltada d'aigua: el mar, el riu Clodianus i els aiguamolls. (El riu Clodianus ara es diu Fluvià i desemboca en un altre lloc).
	Tot això que us hem contat va passar fa molt i molt de temps, a l'època dels grecs i els romans. Mireu si en fa de temps que fa més de 2000 anys!

Per qualsevol aclariment o suggeriment sobre aquest material:

cda-empuries@xtec.cat

972776901